

כוכבים

ניצחון הגברת הזקנה

המועמדת הטבעית ביותר לזכייה בפרס האוסקר לשחקנית הטובה ביותר לשנת 1981, היתה מריל סטריפ. הופעתה ברובת אהובת הקצין הצרפתי מילאה את כל הדרישות שאפשר להעלות על הדעת: וירטואוזיות, רגישה, מפוכחת, רבת-גווניים. התפקיד נוצר כאילו למיבצע-אוסקר, והגבר רת סטריפ עשתה כל מה שצריך היה

הפבורן ב-1941

שיסתכלו אליה למעלה

לעשות, ועוד הרבה יותר מזה, כדי ש- הפרס יפול בחלקה.

אלא שרבים נוטים לשכוח שהאוסקר אינו בהכרח פרס איכות טהור. זהו פרס שנקבע לפי קולות של מצביעים, כולם אנשי מיקצוע, אבל רובם בעלי נטיות אישיות המשפיעות על החלטתם לא פחות מן השיקול המיקצועי. וכך, בלילה של 29 במרס, במקום מריל סטריפ היתה זאת הגברת הזקנה של הוליווד, קאתרין הפבורן, שהזמנה לקבל את הפיסולן הי מוזהב הרביעי שלה, והפכה בכך לאלופה הבלתימערערת של עירייה-סטריפ, עטורת פרסים יותר מכל שחקן או שחקנית אחר בתולדות המדינה; אות לכבוד ולחיי בה שרוכשים לה חבריה למיקצוע.

אדם בלתי-נסבל. זהו הישג לא רע לגבי שחקנית אשר בשלהי שנות ה-30' נחשבה ל"רעל קופתי"; חברת אריקיי-או שמחה להיפטר ממנה, לשחרר אותה מן החווה שקשר אותה אל החברה, ולשלחה חזרה לברודוויי. באותו זמן היא

נחשבה לסנובית, לקאפריסית, למתנשאת, לאדם בלתי-נסבל שאינו מוכן להתפשר. הכל ידעו שהגברת ניצחה בכישרון מישחק בלתי רגיל. פרס האוסקר הראשון שבו זכתה, שנה אחרי שהגיעה להוליווד עבור שחר הזריחה, הוכיח זאת מעל לכל ספק. אבל לא די בכישרון כאשר צריך להתמודד עם הרודנים הכלי-יכולים של אולפני הסרטים.

"קייט סבורה שהיא גבוהה", מספר עליה ידידה, המחזאי, התסריטאי והבימאי גארסון (מבולוה) קאנין. "אבל היא בכל זאת לא גבוהה מספיק, ומשום כך נהגה לנעול, בעקשנות, נעלי פלאטפורמה ש' הוסיפו עוד עשרה סנטימטרים לקומתה, ובנוסף סידרה את שערה כלפי מעלה. כל זאת, כדי שתוכל להתבונן בכל הדברים שסביבה מלמעלה. בעיקר במפיקים ובר מנהלי-האולפנים, אשר בדרך מיקרה אולי, היו באותו הזמן, כמעט כולם. נמוכי קר מה, ונאלצו באמת להסתכל כלפי מעלה כדי לראות את עיניה." הרכילות מספרת שמפיק אחד, אשר היה גבוה די הצורך עבורה, היארד יון, היה האחראי לטירפוד הקאריירה שלה בשנות ה-30' רק משום שהגברת לא כיבדה אותו ביחס שהוא ציפה לו.

חריפת לשון. עד כמה טעתה הוליווד בהערכתה, הסתבר כמה שנים לאחר-מכן, כאשר הפבורן שבה אל המסכים, הפעם לפי תנאיה, כשהיא קובעת מי יהיה ה-

שחקנית קתרון הפבורן בני איפור — 1982
המינהג: לא לבוא לטקס חלוקת האוסקר

הפבורן עם ג'יין פונדה כ"אגם המוזהב" שזיכה אותה בפרס

אוסקר מס' 4

תפקידים מזהירים. הבטחון העצמי הרב, השליטה המוחלטת בכל מה שהיא עושה והמקוריות של מינהגיה, היו טבי עיים למי שהיתה בת של פמיניסטית מושבעת (חברתן של אמה גולדמן ו-מארגרט סאנגר) ושל רופא שיניים מפור כח, שניהל את כספי בתו עד ליום מותו, בשנת 1962. היא חונכה באחת המיכל-לות היוקרתיות ביותר של ארצות-הברית, ברין מאור, אבל כאשר התעקשה להמיר לימודים בתיאטרון, לא עמד איש בדרכה.

כבר בסרטה הראשון, תעודת גירושו, שבו גילמה את בתו של ג'ון בארימור, הי מתגרש, זכתה לשבחים מכל הכיוונים. שם הכירה לראשונה את ג'ורג' קיוקור, הבימאי שעימו שיתפה פעולה, בחדווה רבה, פעמים רבות לאחר מכן (כולל כמה מתוך תישעת הסרטים המשותפים לה ו-לטרייס). שנה לאחר מכן זכתה בפרס האוסקר, והופיעה בעוד כמה תפקידים שהכל נכספו אליהם, כמו בנשיט קט-נות (שוב בהדרכת קיוקור).

היום, אחרי חמישים שנות קולנוע וארי בעה פרטי אוסקר, כאשר באמתחתה שורה ארוכה של תפקידים מזהירים על הבד וגם על הבימה, היא אינה זקוקה עוד לנעלי פלאטפורמה כדי שהכל יסתכלו אליה למעלה. היא המלכה הבלתי-מוכתרת של הקולנוע האמריקאי, ובמידה רבה, גם של הבימה, שם הופכת כל הופעה שלה לאירוע יחידי במינו. (יש האומרים שהי

אחת, עומדת להינשא בשנית, כאשר הבעל הראשון מופיע שוב ומנסה בכל מיני תחבולות לרכוש את ליבה בחזרה. היא גאה, נמרצת, שנונה, חריפת לשון, אציי לית עד קצות אצבעותיה, עד כדי כך ש-אינה צריכה לטרוח כלל על גינוני טקס כדי לשכנע מישהו במוצאה.

זאת היתה השיבה הרשמית שלה אל צמרת הבד, וגם אם בשנים שחלפו מאז, לא נמנתה בקביעות עם כוכבות הקופה של הוליווד (אף שרבים מסרטיה הכניסו ממון רב), היא היתה תמיד שייכת לאצוי לה הגבוהה, לכוכבים האמיתיים, שרק מעטים כמותם עוד נותרו כיום.

במשך 25 שנים, מ-1942 ועד ליום מותה, ב-1967, היתה בת וזוג הנאמנה של ספנסר טרייס. היא לא נישאה לו מעולם, ואילו היה מעמדם קצת פחות חזק, אין ספק שהקאריירה שלהם היתה מתמוטטת תחת שבת הביקורת של אירגוני האמהות הי אמריקאיות, נציגי הכנסיות והדתות השור נות, ואכירי המוסר המתנדבים.

להם לא הפריע הדבר כהוא זה. הם הופיעו ביחד בתשעה סרטים — מאשת השנה, שבו גילמה קארייריסטית מושבעת הנשואה לעיתונאי ספורט (טרייס) ועד לנחש מי בא לטעוד (פרס האוסקר השלישי שי שלה), שבו היתה רעייתו של טרייס, בסרט שבו הם צריכים להשלים עם העובדה שבתם מנהלת רומן עם כושי.

בימאי שיביים אותה — ג'ורג' קיוקור, מומחה לבימוי נשים; מי יהיו הכוכבים שיופיעו לצידה — קרי גראנט וג'יימס סטיוארט, ואפילו מה יהיה החומר שיצולם — המחזה סיפור פילדלפיה, שאת זכר יות ההסרטה שלו רכשה.

התפקיד הנשי הראשי כאילו נוצר עבור רה — בת למישפחה עשירה, גרושה פעם

נא להתלונן!

מ זה כמה שבועות, נשמעות בין חובבי הקולנוע בישראל תלונות הולכות ונשנות על כך שמפיצי סרטים ובעלי בתי-הקולנוע התגייסו לצבא יוצרי הסרטים. כאשר נופל בידיהם סרט, הם מחליטים שזה עדיין לא המוצר המוגמר, נוטלים לידיהם מספרים ומתחילים לשפץ פה ושם. כדי להתאים את הסרט לתנאי הארץ — כך לפחות הם מסבירים. התוצאה היא, שכמה מן הסרטים היוקרתיים ביותר של התקופה האחרונה, וכימיוחד כאלה שאורכם יותר מהרגיל, מגיעים אל הקהל בנירסה חדשה וקצרה יותר, בני הכל יודעים שהקהל הישראלי מורכב מהדיוטות שאינם מוכשרים לשאת סרט באורך של יותר משעתיים.

מאחר שרוב המבקרים רואים את הסרטים שעליהם הם כותבים בהקרנות מוקדמות, ובהקרנות אלה השיפוצים טרם בוצעו, יתכן מאוד שאין לכותבים על הסרטים מושג על המתרחש בהמשך. בכל פעם שמעלים את הנושא לפני מפיצים ובעלי בתי-קולנוע, הם מכחישים בכל תוקף שדבר כזה עלול לקרות, וככל שחולף הזמן, אחרי הצגת הבכורה, נוטים הסרטים להתקצר בהדרגה, מבלי שאיש ימחה על כך. על כן, כל מי שנתקל בסרט אשר נראה לו קצר מן הרגיל, בסרט שבו חסרה סצינה שעליה קרא בעיתון או שמע מחבר, או מי שנתקל בסרט שמצבו הטכני פגום, והוא שרוט, מרוט וקרוע, מתבקש להתלונן. כיחבו מלתב למערכת והוא יתפרסם בקול גדול. בסופו של דבר, אם ביטלו את המיסים על כרטיסי הקולנוע, זכאי גם הקהל לתמורה נאותה לכספו.